

Warszawa, 18 lutego 2019 r.

Jego Ekscelencja

Pan Olav Myklebust

Ambasador Królestwa Norwegii

uznanie Konsula RP dr. Sławomira Kowalskiego za persona non grata i podjęcie czynności mających na celu jego usunięcie z placówki konsularnej w Oslo jest ciosem w polskich obywateli mieszkających w Norwegii.

Konwencja wiedeńska o stosunkach konsularnych jasno stanowi, że funkcja konsula polega na „udzielaniu pomocy i opieki obywatelom państwa wysyłającego” oraz ochronie „interesów małoletnich i innych osób nie posiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, obywateli państwa wysyłającego” (Art. 5 pkt. a i h). Podobnie polskie Prawo konsularne określa zadania konsula, do których należy „ochrona prawa i interesów Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej obywateli w granicach dozwolonych przez prawa międzynarodowe” (Art. 18 pkt. 1). Ponadto wskazuje, że „pomoc konsularna jest udzielana w niezbędnym zakresie i z zastosowaniem środków koniecznych do ochrony istotnych praw i interesów obywatela polskiego (Art. 20 pkt. 2).

Dr Kowalski sumiennie wykonywał obowiązki konsula wynikające z Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych jak i polskiego Prawa konsularnego. Jego zaangażowanie w obronie praw polskich obywateli, w szczególności dzieci, było doceniane przez polskie społeczeństwo niezależnie od poglądów i sympatii politycznych. Skierowany na placówkę w Oslo jeszcze przez Radosława Sikorskiego, odebrał w 2016 roku od nowego rządu nagrodę MSZ im. Andrzeja Kremera „Konsul Roku”. W uzasadnieniu przyznania nagrody ministerstwo wskazywało, że wyróżnienie jest „ukłonem wobec wszystkich, którzy walczą o polskie dzieci i godność polskiej rodziny za granicą”.

Dr Kowalski dał się poznać jako człowiek niezwykle zaangażowany i w pełni oddany służbie na rzecz polskich obywateli mieszkających w Norwegii. W pełnieniu swej funkcji był wzorem

oddanej, a zarazem pełnej szacunku dla przyjmującego państwa służby rodakom dotkniętym działaniem norweskiego Urzędu ds. Dzieci (Barnevernet).

Jednocześnie, mając na uwadze dotychczasową działalność Barnevernet – urzędu będącego przedmiotem krytyki społeczności międzynarodowej w tym m.in. Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, jak i Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w zakresie łamania przez ten urząd praw człowieka, wzywamy państwo norweskie do przestrzegania prawa międzynarodowego, w szczególności Konwencji Haskiej z 19 października 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci, a także do reformy Barnevernet poprzez wprowadzenia ram instytucjonalnych wynikających z Rezolucji nr 2232 (2018) Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy z 28 czerwca 2018 r. w sprawie zapewnienia równowagi między ochroną dziecka, a potrzebą utrzymania jedności rodziny.

W zakresie prowadzenia postępowań dotyczących rodzin polskich obywateli przebywających na terytorium Norwegii domagamy się wprowadzenia gwarancji proceduralnych, korzystnych dla rodziców oraz ich dzieci w tym:

1. Zapewnienia udziału tłumacza na każdym etapie postępowania w celu zniwelowania bariery językowej uniemożliwiającej rodzicom i dziecku pełne uczestnictwo w postępowaniu;
2. Informowania władz konsularnych RP o każdym przypadku ingerencji Barnevernet w funkcjonowanie rodzin polskich obywateli przybywających na terytorium Norwegii;
3. Zagwarantowania prawa do bezpośredniego kontaktu polskich obywateli z konsulem RP;
4. Poddania niezwłocznej kontroli niezawisłych sądów decyzji o ograniczeniu lub pozbawieniu pieczy nad dzieckiem lub praw rodzicielskich. Decyzja o odebraniu dziecka winna zostać uzasadniona i doręczona rodzicom, a dziecku wyjaśniona w sposób dla niego zrozumiały;
5. Przekazania odebranych dzieci do rodzin zastępczych w Polsce i pod jurysdykcję sądu RP, zgodnie z Konwencją Haską z 19 października 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci;

6. Poszanowania prawa dziecka do nierozrywania jego więzi z rodzicami. Zagwarantowania dziecku prawa do regularnego utrzymywania osobistych relacji i bezpośredniego kontaktu z matką, ojcem, rodzeństwem, dziadkami nawet w przypadku pozbawienia rodziców praw rodzicielskich;
7. Utworzenia systemu wsparcia dla rodzin którym odebrano dzieci. Objęcie ich opieką prawną i psychologiczną;
8. Nierozdzielania rodzeństwa w przypadku odebrania rodzicom więcej niż jednego dziecka; zapewnienia, aby dziecko odebrane rodzicom trafiło w pierwszej kolejności do dalszych krewnych;
9. Zapewnienia, aby decyzja o powierzeniu pieczy nad dzieckiem osobom trzecim była poddawana okresowej weryfikacji, w celu dokonania oceny, czy właściwy dla dziecka nie byłby powrót pod opiekę rodziców – uwzględniać przy tym należy najlepszy interes dziecka oraz jego opinię;
10. Zapewnienia, aby poddanie dziecka opiece osób trzecich nastąpiło z uwzględnieniem jego tożsamości religijnej, etnicznej oraz kulturowej oraz z poszanowaniem więzi istniejącej między rodzeństwem;
11. Ustanowienia stałych organów nadzoru i zapewnienia kontroli parlamentarnej instytucjom opieki społecznej;
12. Powołania wspólnej, norwesko-polskiej, międzyrządowej komisji bieżąco monitorującej wprowadzanie punktów wskazanych powyżej.

Z naszej strony oferujemy wszelkie wsparcie we wdrożeniu międzynarodowych standardów ochrony praw dziecka oraz właściwego wyważenia ich z międzynarodowymi gwarancjami prawa do ochrony życia rodzinnego.

W imieniu ponad 30 000 osób podpisanych pod petycją w obronie polskiego konsula dr Sławomira Kowalskiego, inicjatorzy petycji:

Jerzy Kwaśniewski
Prezes Zarządu
Instytutu na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris

Artur Kubik
Przewodniczący Związku Zawodowego
Solidaritet Norge